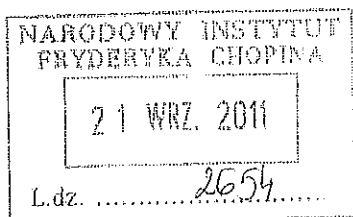

MINISTER
KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
Bogdan Zdrojewski

Warszawa, dnia 10 września 2011 r.

Znak BAK-092-1125/11
BAK/402/11

Pan
Kazimierz Monkiewicz
p.o. Dyrektor Narodowego Instytutu
Fryderyka Chopina

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie § 3 ust. 1 Zarządzenia nr 28 Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 18 października 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i trybu przeprowadzania kontroli urzędu obsługującego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz organów i jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Dz. Urz. MKiDN, Nr 15 poz. 40) - Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego przeprowadziło w dniach od 31 sierpnia 2010 r. do 30 maja 2011 r. kontrolę w Narodowym Instytucie Fryderyka Chopina (zwanym dalej NIFC). Tematem kontroli była gospodarka finansowa Instytutu w okresie od 01.01.2007 r. do 31.12.2010 r.

Głównymi obszarami, które objęła kontrola były:

1. Wyjaśnienie okoliczności powstania zagrożenia utraty równowagi finansowej instytucji w II kwartale 2010 r.
2. Zbadanie prawidłowości przebiegu procesów inwestycyjnych realizowanych w ramach przygotowań do obchodów Roku Chopinowskiego.

Ponadto kontrolą objęto w sposób wrywkowy inne obszary działalności Instytutu, których weryfikacja pozwala na ogólną ocenę jego funkcjonowania.

Kontrola potwierdziła zarzuty, które były przyczyną odwołania w czerwcu 2010 r. dyrektora NIFC. W wyniku błędów w zarządzaniu w Instytucie w II kwartale 2010 r.:

- 1) zawarto zobowiązania dotyczące kosztów bieżących obchodów Roku Chopinowskiego w kwocie przekraczającej dostępne środki o 4,15 mln zł,
- 2) pokryto zobowiązania bieżące w kwocie 4,15 mln zł ze środków dotacji celowej przeznaczonej na wydatki inwestycyjne.

Przyczyną powyższego był brak funkcjonowania procedur organizacyjnych zapewniających prawidłowe planowanie finansowe oraz zachowanie dyscypliny wydatków. Zarzuty skierowane w tym zakresie do

ówczesnego dyrektora Instytutu polegają na braku zapewnienia zachowania dyscypliny finansowej oraz na bezpośrednim uczestnictwie w zaciąganiu i realizacji przeważającej większości zobowiązań, na które NIFC nie posiadał zabezpieczenia finansowego. Przy tym należy zaznaczyć, iż wady procedur organizacyjnych Instytutu zostały opisane już przez poprzednią kontrolę przeprowadzoną przez służby MKiDN w drugiej połowie 2009 r., w wyniku której Instytut został zobowiązany do podjęcia działań porządkujących. Zalecenia tej kontroli nie zostały zrealizowane, a w czasie wyznaczonym na ich wykonanie zaczęto kontraktować działania programowe ponad dostępny limit środków. Co prawda, we wrześniu 2009 r. dyrektor Instytutu wprowadził Instrukcję wewnętrznej kontroli finansowej, jednak nie zapewnił jej skutecznego stosowania. Co więcej, kontrola ujawniła szereg sytuacji, w których zarówno dyrektor Instytutu jak i jego zastępcy działali w sposób sprzeczny z postanowieniami Statutu NIFC oraz Instrukcji wewnętrznej kontroli finansowej, w zakresie jednoosobowego oraz bezumownego zaciągania zobowiązań finansowych. Zjawiskiem towarzyszącym utracie równowagi finansowej były opóźnienia w opracowywaniu rocznych sprawozdań finansowych Instytutu za 2008 r. i 2009 r., które zostały sporządzone dopiero w dniach odpowiednio 29.05.2009 r. i 30.07.2010 r. oraz znaczna zwłoka z wystąpieniem o dokonanie zwrotu podatku VAT za lata 2007, 2008 i 2009, który w kwocie 23,3 mln zł został odzyskany dopiero pod koniec grudnia 2010 r. Osobą odpowiedzialną za sporządzenie bilansu za 2009 r. oraz przygotowanie korekt deklaracji podatkowych VAT-7 za lata 2007-2009 była p. Magdalena Giedroń - Juraha zatrudniona na stanowisku Głównego Księgowego Instytutu do 31.05.2010 r.

W ocenie kontroli dalsze utrzymywanie ww. sytuacji mogło zagrozić utratą płynności finansowej Instytutu oraz zakłócić organizację obchodów Roku Chopinowskiego.

W wyniku oceny procesów inwestycyjnych służących przygotowaniu obchodów Roku Chopinowskiego stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania przez NIFC przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*. W szczególności nieprawidłowości te stwierdzono w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych (Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania części pomieszczeń w Zamku Ostrogskich, Budowa Centrum Chopinowskiego, Rewaloryzacja Parku w Żelazowej Woli wraz z budową obiektów obsługi turystów oraz zaplecza gospodarczo - administracyjnego) o łącznej wartości 158,9 mln zł. Najpoważniejsze z nich, dotyczące nieuprawnionego zastosowania trybu wyboru wykonawców „z wolnej ręki”, miało miejsce w przypadku zamówień o łącznej wartości ponad 47 mln zł, co stanowi prawie 30% całkowitych kosztów ww. inwestycji. Zadanie pn. „Rewaloryzacja parku w Żelazowej Woli wraz z budową obiektów obsługi turystów oraz zaplecza gospodarczo - administracyjnego” o łącznej wartości 63,4 mln zł, zostało w całości udzielone z naruszeniem ustawy. W ramach tego zadania NIFC dokonał wyboru wykonawcy robót podstawowych o wartości 39,9 mln zł, którego oferta powinna być odrzucona ze względu na to, iż nie spełniała warunków przetargu, a następnie bez spełnienia przesłanek ustawowych zlecił temu samemu wykonawcy w trybie „z wolnej ręki” kolejne zamówienia o łącznej wartości 23,5 mln zł.

Zjawisko bezprzetargowego zlecania robót wykraczających poza zakres zamówienia podstawowego odnotowano również w zakresie realizacji inwestycji w Centrum Chopinowskim i w Zamku Ostrogskich. Przykładem tego jest zlecenie budowy łącznika między tymi obiektami o wartości 10,4 mln zł. Zlecenia tego zadania, podobnie jak w przypadku zamówienia dot. Żelazowej Woli dokonano na rzecz generalnego wykonawcy inwestycji, bez zastosowania przesłanek ustawowych - w trybie „z wolnej ręki”. Natomiast podstawową przyczyną nieprawidłowości przy zlecaniu prac na terenie Zamku Ostrogskich był brak dostosowania projektu ekspozycji muzealnej do projektu ogólnobudowlanego. Wartość robót

zleconych bez zachowania przesłanek ustawowych w trybie z „wolnej ręki” wyniosła w obydwu zadaniach łącznie ponad 23 mln zł.

Lista nieprawidłowości odnotowanych w zakresie ww. trzech zamówień publicznych obejmuje ponadto:

- ustalenie wysokości wadium na kwotę wyższą niż dopuszczona przepisami ustawy *Prawo zamówień publicznych*,
- brak uwzględnienia wartości zamówień uzupełniających w zamówieniu podstawowym lub nieprawidłowe obliczenie wartości zamówień uzupełniających,
- wszczęcie postępowań o udzielenie zamówień publicznych bez zabezpieczenia środków finansowych na ich realizację,
- niepodanie w treści ogłoszenia o zamówieniu uzasadnienia przeprowadzenia postępowania w trybie procedury przyspieszonej,
- sformułowanie w sposób nieprecyzyjny i niejednoznaczny warunków udziału w postępowaniu (brak konkretyzacji warunków),
- niedopuszczalne wskazanie treści wymaganych referencji oraz postawienie wymogu zrealizowania wykazywanych zamówień w charakterze generalnego wykonawcy,
- określenie w sposób nieprawidłowy zakresu dokumentów wymaganych od wykonawców zagranicznych,
- nieprawidłowe sformułowanie warunków udziału w postępowaniu odnoszących się do wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia,
- wprowadzenie wymogu złożenia przez każdego członka konsorcjum dokumentu potwierdzającego posiadanie określonych środków finansowych lub zdolności kredytowej,
- sporządzenie w sposób nienależyty protokołu z postępowania oraz brak oświadczeń o braku podstaw do wyłączenia z postępowania,
- nieprawidłowe określenie zakresu dokumentów wymaganych od wykonawców ubiegających się wspólnie o udzielenie zamówienia (w szczególności potwierdzających znajdowanie się przez wykonawcę w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia) oraz od wykonawców zagranicznych,
- niewezwanie wykonawców do wzięcia udziału w postępowaniu toczącym się w wyniku wniesienia protestu,
- nieuprawnione wymaganie od wykonawców ubiegających się wspólnie o udzielenie zamówienia przed zawarciem umowy na realizację przedmiotu zamówienia zawarcia między wykonawcami umowy w formie aktu notarialnego,
- brak zawiadomienia Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych o wszczęciu postępowania wraz z podaniem uzasadnienia faktycznego i prawnego zastosowania trybu udzielenia zamówienia z wolnej ręki,
- zbyt późne przekazywanie i zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówień publicznych, tj. w terminie do ponad 3 miesięcy od daty podpisania umowy, zamiast niezwłocznie po zawarciu umowy,
- określenie wartości udzielonych zamówień na podstawie kosztorysów ofertowych wykonawcy, zamiast na podstawie kosztorysu inwestorskiego lub planowanych kosztów robót budowlanych opracowanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury.

Naruszenia przez NIFC przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* wykraczają poza ww. trzy zadania inwestycyjne. Ujawniono je przy realizacji następujących, innych zamówień zrealizowanych przez Instytut w objętym przez kontrolę okresie:

- dostawa i montaż systemu audio - wizualnego do sali wielofunkcyjnej w budynku CD oraz do sali multimedialnej w budynku A na terenie Zabytkowego Parku w Żelazowej Woli na kwotę 453.888 zł netto (wybór oferty, która powinna być wykluczona),
- dostawa i montaż mebli do budynku A i C w parku w Żelazowej Woli oraz do Centrum Chopinowskiego w Warszawie na kwotę 408.614 zł brutto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- wykonanie wielobranżowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej rewitalizacji elewacji, zewnętrznych schodów wejściowych oraz dziedzińca frontowego w Zamku Ostrogskich na kwotę 164.700 zł brutto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- przygotowanie koncepcji inwestycji „zagospodarowanie zabytkowego parku w Brochowie” wraz z dokumentacją niezbędną do realizacji Inwestycji, przygotowanie Inwestycji do realizacji oraz nadzór nad realizacją Inwestycji na kwotę 932.297 zł brutto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- przygotowanie projektu adaptacji rekonstrukcji budynku dworu z początku XIX w. wraz z niezbędnymi przyłączami instalacji zewnętrznych na terenie parku w Brochowie i pełnienie nadzoru autorskiego nad realizacją robót budowlanych wykonywanych na podstawie projektu na kwotę 610.000 zł brutto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- wykonanie wielobranżowej dokumentacji projektowo - kosztorysowej Łącznika z pomieszczeniami użytkowymi związanymi z funkcją Centrum Chopinowskiego i Zamku Ostrogskich na kwotę 532.786 zł netto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- zakup samochodu osobowego na kwotę 85.750 zł (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- zarządzanie nieruchomościami będącymi w posiadaniu Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina na kwotę 871.080 zł brutto (nieuprawniony wybór trybu zapytania o cenę),
- zakup praw autorskich do książki „Chopin. Człowiek, dzieło, rezonans” na kwotę 73.200 zł brutto (nie zastosowano przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych*),
- nieuprawniony podział zamówienia dotyczącego realizacji dwóch umów zawartych w dniu 19.02.2009 r. z firmą MIGLIORE & SERVETTO Architetti Associatii w zakresie wykonania projektu aranżacji przestrzeni recepcyjnej dla publiczności tzw. VIP Room oraz wykonania projektu aranżacji trzech sal dla ekspozycji czasowej w Zamku Ostrogskich (2 x 54.000 zł),
- nieuprawniony podział zamówienia dotyczącego realizacji dwóch umów zawartych w dniu 17.02.2010 r. z Laboratorium Auditions Michał Kamiński w zakresie wykonania analizy projektowej, projektu wykonawczego oraz usługi nadzoru autorskiego nad realizacją projektu wykonawczego – dostosowania wnętrza sali wielofunkcyjnej w budynku CD na terenie zabytkowego parku w Żelazowej Woli do funkcji koncertowych oraz wykonania analizy projektowej oraz projektu wykonawczego – dostosowania wnętrza sali wielofunkcyjnej w budynku CD na terenie zabytkowego parku w Żelazowej Woli do funkcji koncertowych (2 x 53.500 zł netto),
- prowadzenie sprzedaży biletów na stanowiskach kasowych oraz obsługa asystentów ekspozycji w Muzeum Fryderyka Chopina w Zamku Ostrogskich w Warszawie i w Żelazowej Woli za łączną kwotę 318.650 zł brutto (nie zastosowano przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* oraz w części - bezumowne świadczenie usług),

- nieuprawniony podział zamówienia dotyczącego pełnienia nadzorów inwestorskich, które zlecane były przez NIFC oddzielnie dla każdej z branż, tj. konstrukcyjno-budowlanej, sanitarnej i elektrycznej w podziale na poszczególne obiekty (Centrum Chopinowskie, Zamek Ostrogskich, Żelazową Wole i Łącznik) trzem inspektorom nadzoru w formie umów cywilno-prawnych. Łączne koszty poniesione przez NIFC z tytułu nadzorów inwestorskich w latach 2008-2010 w podziale na poszczególne inwestycje wyniosły: Centrum Chopinowskie 248.916,00 zł, w tym w latach: 2008 (145.254,00 zł), 2009 (91.317,00 zł) i 2010 (12.345,00 zł); Zamek Ostrogskich 286.341,45 zł, w tym w latach: 2008 (87.291,45 zł), 2009 (143.850,00 zł) i 2010 (55.200,00 zł), Żelazowa Wola 356.057,50 zł, w tym w latach: 2008 (70.522,50 zł), 2009 (221.135,00 zł) i 2010 (64.400,00 zł) oraz Łącznik 76.140,00 zł, w tym w latach: 2009 (42.300 zł) i 2010 (33.840,00 zł),
- nieuprawniony podział zamówienia dotyczącego kontrolowania finansowego dokumentacji budowy: Centrum Chopinowskiego, Zamku Ostrogskich, Żelazowej Woli i Łącznika, które było realizowane przez tę samą firmę w stosunku do wszystkich inwestycji realizowanych przez NIFC. Łączny koszt poniesiony przez NIFC z tytułu kontrolowania finansowego dokumentacji budynków stanowił kwotę 256.140 zł brutto (209.950,82 zł netto), w tym w latach 2008 - 42.990 zł, 2009 - 160.080 zł i 2010 - 53.070 zł,
- niezastosowanie ustawy *Prawo zamówień publicznych* w zakresie usług poligraficznych (druk ulotek, zaproszeń, plakatów, folderów ect.) dotyczących Festiwalu „Chopin i Jego Europa 2010” oraz innych przedsięwzięć realizowanych przez NIFC w 2010 r. m.in. koncertów urodzinowych, koncertów na otwarciu Muzeum w Żelazowej Woli. Zaznaczyć należy, iż NIFC często nie zawierał z firmami żadnych umów w zakresie druku. Zlecenie usług drukarskich w większości odbywało się poprzez składanie zamówień w formie korespondencji mailowej, telefonicznej przez pracowników NIFC. Łączny koszt poniesiony przez NIFC z tytułu usług drukarskich w 2010 r. bez stosowania ustawy *Prawo zamówień publicznych* w 2010 r. przekroczył kwotę 300 tys. zł brutto, z czego w zakresie Festiwalu Chopin i Jego Europa przekroczył kwotę 125 tys. zł brutto,
- niezastosowanie ustawy *Prawo zamówień publicznych* w zakresie wynajmu powierzchni reklamowych dotyczących Festiwalu „Chopin i Jego Europa 2010” o wartości przekraczającej 180 tys. zł brutto,
- niezastosowanie ustawy *Prawo zamówień publicznych* w stosunku do dwóch umów obejmujących wykonanie projektów graficznych na potrzeby Festiwalu „Chopin i Jego Europa 2010” o wartości 68.700,00 zł brutto.

Jednym z ustaleń kontroli jest stwierdzenie błędów w kosztorysowaniu przebudowy i zmiany sposobu użytkowania części pomieszczeń piwnicznych w Zamku Ostrogskich, w wyniku którego NIFC poniósł szkodę w wysokości 149,2 tys. zł.

Ponadto w zakresie oceny działalności inwestycyjnej Instytutu kontrola ujawniła nieprawidłowości i uchybienia w następujących obszarach:

1. Błędy w sprawozdawczości składanej do MKiDN z realizacji inwestycji za 2008 r., 2009 r. i 2010 r.:
 - w sprawozdaniu z realizacji inwestycji za 2009 r. nieprawidłowo zakwalifikowano koszty dotyczące budowy Łącznika w łącznej wysokości 162.520,35 zł do § 6560: Dziedzictwo F. Chopina – 2010; Budowa Centrum Chopinowskiego w Warszawie – Adaptacja Zamku Ostrogskich, zamiast do § 6220: Dziedzictwo F. Chopina – 2010; Budowa Centrum Chopinowskiego w Warszawie – Budowa Centrum (decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego - pismo DF-V AM-311/2-28/09/23 z dn.

- 29.12.2009 r.). Na powyższe koszty złożyły się: wykonanie projektu budowlano – wykonawczego z częścią kosztorysową i specyfikacjami łącznika, wykonanie mapy do celów projektowych oraz geodezyjnego przygotowania uzgodnienia w ZUD projektu budynku łącznika oraz opłata za decyzję,
- w sprawozdaniu z realizacji inwestycji za 2009 r. w części dotyczącej Adaptacji Zamku Ostrogskich wykazano faktury VAT na łączną kwotę 12.200 zł, które zostały zrefundowane w ramach umowy o dofinansowanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nr 11.01.00-00-054/09-00 z dnia 1.03.2010 r. Miało to miejsce w przypadku następujących faktur VAT: nr 57/2009 z dnia 03.12.2009 r. na kwotę 3.660 zł (Talent Antika B.Kornecki), nr 48/2009 z dnia 03.12.2009 r. na kwotę 4.270 zł (Wentylacja i Klimatyzacja Beata Berezowska) oraz nr 02/12/2009 z dn. 03.12.2009 r. na kwotę 4.270 zł (Biuro Bezpieczeństwa Konstrukcyjnego Piotr Szczepański),
 - w sprawozdaniu z realizacji inwestycji za 2009 r. w części dotyczącej Budowy Centrum Chopinowskiego wykazano fakturę VAT nr 69/07/2009 z dnia 30.07.2009 r. na kwotę 3.500 zł (MBJ Corporation Sp. z o.o. w przedmiocie kontrolowania finansowego) bez wykazania faktury korygującej nr 06/08/2009 z dnia 31.08.2009 r., którą zmniejszono wartość faktury VAT nr 69/07/2009 z dnia 31.08.2009 r. o kwotę 2.280 zł. Różnica wynikająca z faktury VAT korygującej nr 06/08/2009 z dnia 31.08.2009 r. w wysokości 2.280 zł została potrącona przy zapłacie za kolejną fakturę VAT (nr 81/08/2009 z dnia 31.08.2009 r.),
 - w sprawozdaniu za 2008 r. niewłaściwie wykazano fakturę nr 1/30307/08 z dn. 16.11.2008 r. na kwotę 532 zł dotyczącą usług restauracyjnych,
 - podwójnie wykazano fakturę VAT nr 37/12/2009 z dnia 03.12.2009 r., wystawioną przez firmę Grzegory & Partnerzy Architekci na kwotę 6.100 zł, tj. w sprawozdaniu z realizacji inwestycji za 2009 r. oraz w sprawozdaniu z realizacji inwestycji za I półrocze 2010 r.,
 - w sprawozdaniu z inwestycji za I półrocze 2010 w części dotyczącej inwestycji w Żelazowej Woli wykazano dwukrotnie zapłatę ze środków budżetowych za następujące dowody księgowe: faktura VAT nr 7955 z dnia 26.01.2010 r. na kwotę 63.478,48 zł i faktura VAT nr 8044 z dnia 30.04.2010 r. na kwotę 66.577,89 zł. Obie faktury wystawione zostały przez firmę Centre Screen Productions z tytułu opracowania koncepcji i produkcji materiałów multimedialnych na wystawę stałą w Żelazowej Woli. Ponadto w części sprawozdania dotyczącej inwestycji pn. „Adaptacja Zamku Ostrogskich” również dwukrotnie wykazano fakturę VAT 10/2010 z dnia 26.02.2010 r. wystawioną na kwotę 3.660,00 zł przez firmę JL-Projekt z tytułu nadzorów autorskich, sfinansowane z dotacji celowej do kwoty 660,00 zł każda,
 - w sprawozdaniu z inwestycji za I półrocze 2010 podwójnie wykazano fakturę VAT nr 03/03/2010 z dn. 4.02.2010 r., wystawioną przez firmę Biuro Bezpieczeństwa Konstrukcyjnego P. Szczepański na kwotę 4.270,00 zł, tj. w części Adaptacja Zamku Ostrogskich (wykazano zapłatę za fakturę z dotacji celowej MKiDN do kwoty 770,00 zł), jak również w części Budowa Centrum Chopinowskiego (wykazano zapłatę za fakturę w całości z dotacji celowej MKiDN),
 - w sprawozdaniu z inwestycji za I półrocze 2010 r. niektóre koszty wykazano bez prawidłowego podziału na poszczególne zadania inwestycyjne.
2. Nieprawidłowości w obszarze ewidencji księgowej polegające m.in. na:
- opóźnieniu w rozliczeniu środków trwałych w budowie i przebiegowaniu ich na majątek trwały Instytutu,
 - braku zaewidencjonowania w 2010 r. faktury nr VF10-0337 z dn. 12.05.2010 r. na kwotę 6.744.544,85 zł oraz korekty do tej faktury nr VC10-0039,

- braku zaksięgowania faktury (invoice nr 0010410) z dn. 24.04.2010 r. na kwotę 516.888,40 zł (Audio-Video-Forum) z powodu niesłusznie naliczonego VAT, tymczasem w jej miejsce została wystawiona nowa faktura o tym samym numerze na prawidłową kwotę 434.360,00 zł, co skutkowało powstaniem nadpłaty w kwocie 82.528,40 zł,
 - niedokonaniu refakturowania faktury VAT nr 1431879 z dn. 27.07.2009 r. wystawionej przez Urząd Dozoru Technicznego na kwotę 579,60 zł,
 - zaksięgowaniu dowodów księgowych wykazanych w sprawozdaniu z inwestycji za I półrocze 2010 r. w całości lub części na kontach zespołu „4” zamiast na kontach zespołu „011”,
 - braku wyodrębnienia w ewidencji księgowej konta dotyczącego inwestycji finansowanych z dotacji celowych MKiDN niestanowiących środków WPR w latach 2009 – 2010 w wysokości ok. 3 mln,
 - mylnym i niejednorodnym księgowaniu faktur VAT na kontach analitycznych,
 - ewidencjonowaniu dowodów księgowych w sposób niezgodny z opisem na fakturach oraz dekretacją,
 - niedokonywaniu sprawdzeń pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz niezatwierdzaniu do wypłaty i braku dekretacji w zakresie rachunków do umów o dzieło oraz umów-zlecenia,
3. W zakresie odbioru ekspozycji stałej w Muzeum Fryderyka Chopina w Zamku Ostrogskich:
- w sposób niezgodny z umową z firmą Centre Screen Productions na wykonanie materiałów multimedialnych będących częścią ekspozycji stałej Muzeum naliczono 3% tytułem zwrotu zabezpieczenia należytego wykonania od całej kwoty umowy, co spowodowało nadpłatę przez NIFC w kwocie 6.587,64 zł,
 - do dnia kontroli nie dokonano ostatecznego odbioru ekspozycji stałej w Zamku Ostrogskich,
 - nie sporządzono protokołów odbioru: projektu ekspozycji stałej, wykonania logo oraz księgi tożsamości wizualnej, projektu aranżacji przestrzeni recepcyjnej dla publiczności tzw. VIP Room oraz projektu aranżacji trzech sal dla wystawy czasowej w Muzeum Fryderyka Chopina w Zamku Ostrogskich,
 - do dnia kontroli nie zgłoszono i nie zarejestrowano znaku towarowego – logo Muzeum w Urzędzie Patentowym,
 - do dnia kontroli nie zakończono ostatecznie wykonania zadania polegającego na opracowaniu koncepcji i produkcji na rzecz NIFC wykonania materiałów multimedialnych w Żelazowej Woli oraz nie dokonano w tym zakresie odbiorów końcowych. Termin realizacji wyznaczono do dnia 22.02.2010 r.
4. Stwierdzono formalno-prawne uchybienia w zakresie zmiany warunków zawartych umów oraz nieprzestrzeganie postanowień umów polegające na braku załączania do faktur VAT: informacji i przebiegu prac wykonanych, specyfikacji wykonanych prac w zakresie umów pełnienia nadzorów autorskich w Żelazowej Woli oraz Centrum Chopinowskim, potwierdzeń realizacji nadzoru autorskiego przez inspektora nadzoru inwestorskiego w zakresie umów dotyczących branży architektonicznej, elektrycznej, konstrukcyjnej, sanitarnej, nadzoru autorskiego w ramach prac konserwatorskich.
5. W wyniku przyjęcia wadliwej dokumentacji projektowej dokonano zakupu nadmiernej ilości urządzeń służących do oświetlenia parku w Żelazowej Woli na kwotę 114.168,47 zł.

Inne ustalenia kontroli dotyczą:

1. Braku terminowego zamknięcia i zatwierdzenia w sposób nieodwracalny ksiąg rachunkowych za lata 2006, 2007 i 2008 (stan na dzień 17.09.2010 r.).
2. Nieterminowego dokonywania płatności za faktury VAT, co w niektórych przypadkach skutkowało naliczeniem dla Instytutu odsetek karnych.
3. Wadliwego sformułowania zasad (polityki) rachunkowości Instytutu, które nie zawierały w swej treści niektórych elementów określonych w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. 2009 r. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.) tj. brak przyjętych zasad klasyfikacji zdarzeń oraz zasad prowadzenia ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej.
4. Wprowadzenia Regulaminu organizacyjnego bez uzgodnienia z MKiDN.
5. Zawierania z pracownikami Instytutu umów cywilno-prawnych na prace należące do ich zakresu obowiązków służbowych.
6. Braku nadzoru nad zawieraniem i realizacją umów cywilno-prawnych z pracownikami Instytutu polegającym m.in. na nieterminowym rejestrowaniu umów (w większości przypadków pracownicy przedkładali umowy do zarejestrowania po terminie wykonania pracy wynikającym z umowy), potwierdzaniu wykonania prac objętych umową cywilno-prawną przez osoby odbierające pracę bez wskazania terminu odbioru i zakresu wykonanych prac.
7. Braku spójności zapisów *Regulaminu pracy* i *Procedury zlecenia i rozliczania pracy w godzinach nadliczbowych przez pracowników oraz prowadzenia ewidencji w tym zakresie* oraz braku określenia dnia rozpoczęcia i zakończenia okresu rozliczeniowego.
8. Nieprzestrzegania prawa pracy w zakresie przekroczenia odpoczynku dobowego i tygodniowego ustalonego w Kodeksie pracy oraz przekroczenia limitu godzin nadliczbowych określonego w Regulaminie pracy,
9. Nieudzielania pracownikom dni wolnych za pracę w godzinach nadliczbowych w bieżących okresach rozliczeniowych.
10. Braku dokonywania inwentaryzacji należności kontrahentów poprzez wysyłanie potwierdzeń sald do kontrahentów, co stanowi naruszenie art. 26 ust 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Oceniając działalność Narodowego Instytutu Fryderyka Chopina w badanym okresie należy zwrócić uwagę na dwa aspekty. Pierwszy, dotyczy złego stanu wewnętrznej organizacji instytucji. Drugi dotyczy presji czasu, pod którą funkcjonowała ona w obliczu opóźnienia procesów inwestycyjnych. Zły stan wewnętrznej organizacji Instytutu stanowił trudne warunki do organizacji działań służących przygotowaniu bardzo rozległego logistycznie zadania, jakim było przygotowanie obchodów Roku Chopinowskiego. Pomimo tego postawione przed Instytutem najważniejsze zadania zostały wykonane w zakresie i terminach pozwalających na uczczenie 200. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina zgodnie z planowanym harmonogramem działań. Niestety skala i charakter odnotowanych przez kontrolę nieprawidłowości, w szczególności dotyczących stosowania przepisów ustawy *Prawo zamówień publicznych* jest poważna. Nieprzestrzeganie obowiązujących w tym zakresie procedur ustawowych, a w szczególności to polegające na nieuprawnionym zastosowaniu trybu wyboru wykonawców „z wolnej ręki”, prowadzi do wniosku, iż zamówienia były zlecane bez przeprowadzenia ekonomicznej weryfikacji rynku. W tym zakresie przepisy nakładają na nas obowiązek złożenia wobec osób odpowiedzialnych (p. Andrzej Sulek, p. Ewa Bara oraz p. Stanisław Leszczyński) zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny

finansów publicznych. O ostatecznej odpowiedzialności tych osób zdecyduje komisja orzekająca w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

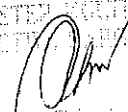
Przekazując powyższe wyniki kontroli ufam, że pomogą one Panu Dyrektorowi w pracy nad ostatecznym uformowaniem organizacyjnym Instytutu w nowej, rozszerzonej formule funkcjonowania. Efekt tej pracy powinien zapewnić osiągnięcie maksymalnych korzyści z wybudowanej oraz zmodernizowanej infrastruktury, a w szczególności tworzyć najlepsze warunki do zachowania i upowszechniania dziedzictwa Fryderyka Chopina traktowanego jako jednego z najważniejszych elementów naszej kultury narodowej. Jednocześnie działalność Instytutu powinna się odbywać przy najwyższym poziomie respektowania przepisów prawa oraz dbałości o efektywne wykorzystanie środków publicznych.

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości wnoszę o realizację działań mających na celu pełne rozliczenie i zamknięcie procesów inwestycyjnych oraz zapewnienie:

- 1) stosowania wewnętrznych procedur organizacyjnych mających na celu zachowanie dyscypliny finansowej,
- 2) przestrzegania przepisów dotyczących realizacji zamówień publicznych,
- 3) odpowiedniego poziomu ewidencji księgowej oraz sprawozdawczości,
- 4) zachowywania obowiązujących norm w zakresie czasu pracy pracowników.

Ponadto wnoszę o:

- 1) zwrot na rachunek MKiDN środków w kwocie 162.520,35 zł z tytułu wykorzystania dotacji celowej niezgodnie z decyzją MKiDN (pismo DF-V-AM311/2-28/09/23 z dn. 29.12.2009 r.), w kwocie 12.200 zł z tytułu zrefundowania ww. kwoty w ramach umowy o dofinansowanie Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko nr 11.01.00-00-054/09-00 z dn. 01.03.2010 r. oraz w kwocie 3.395 zł dotyczącej nierzetelnego sporządzenia sprawozdania z realizacji inwestycji za 2009 r. (ustalenia w przedmiotowym zakresie zamieszczono na str. 46-49 protokołu kontroli),
- 2) podjęcie przez NIFC czynności prawnych w celu odzyskania środków finansowych utraconych w wyniku błędnego kosztorysowania przebudowy i zmiany sposobu użytkowania pomieszczeń piwnicznych w Zamku Ostrogskich (149.237,39 zł) oraz środków nadpłaconych firmie Audio-Video-Forum (82.528,40 zł) i firmie Centre Screen Productions (6.587,64 zł).

MINISTER KULTURY
I DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Bogdan Borujewski

